

Kremenjak

|| Glasnik hrvatske pučke napredne stranke za krajinu šibensku. ||

„Kremenjak“ izlazi svaki četvrtak. Pretplatna cijena na godinu 3 Kr. Na poč. godine Kruna 1.50 para. Pretplate i pisma šalju se uredništvu. Rukopisi se ne vraćaju a neplaćeni se listovi ne primaju. Pojedini broj 4 p (2 novč.)

Balkan Balkancima!

Lijep uzvik!

U dvije riječi velebna ideja, puna najidealnije sadržine. Dvije riječi, a čitav program u njima!

I taj vam je program najopravdaniji, suglasan sa svim ljudskim zakonima, ne zadire o nikoga, o ničije dobro ni pravo, ne nosi nikom ništa, dapače u svakom pogledu, a najskoli u kulturno-socijalnom i nacionalnom nameće se kao jedna nužda, koja bi za svoje ispunjenje i ostvarenje imala pravo zahtijevati svačiju pomoć.

Velimo svačiju pomoć, a mislimo na onu kulturnu Evropu i njene narode, koji se zanose idejom napretka ljudstva, slobode, bratstva i jednakosti i naroda i ljudi. Pa?!

Pogledajte na Balkan, pogledajte na naš kukavni narodni položaj, pogledajte na naš narod i na političko stanje njegovo i raznih zemalja, u kojim obitava?! Pogledajte od Save do Dunava, od Jadranskog mora pa tamo na istok k drugim morima, pa šta nalazite?

Eno vam Hrvatske i Slavouije! Te su zemlje došle u sklop Austrougarske monarhije samo slobodnim ugovorom, ugovorne stranke udariše uzajamno granice prava i dužnosti što im pripadaju, zakoni su jasni i od vladara sankcionovani, temeljni zakoni u monarhiji habsburškoj nijesu porušeni, ustav još je u kreposti, pa ipak u Hrvat-koj ne vrijede ugovori, ne vrijede prava ni dužnosti, što ih stranke uzajamno udariše i prihvatise, ipak zakoni od vladara potvrđeni kao da u Hrvatskoj ne postoje, na temeljne zakone niko se i ne osvrće, ustav je u Hrvatskoj ludost, samovolja, fikcija — Hrvat-ka je u jednu riječ zemlja izvan zakona, vrhovni zakon je u njoj volja mađjarskih velikaša i od njih poslanih Kuena i Raucha.

Onoga, što u Hrvat-koj po pravu ima, toga nema, a čega ne bi smjelo tu biti, toga ima. Sabora nema, zastupnika i zastupničkih prava nema, ustavnih sloboda nema, ništa nema, jer ni zakona nema. Nu, da, ima i u Hrvatskoj nečega — ima tamnica.

• Služi li dalje govoriti, što ima u Hrvatskoj, kako je u njoj? gdje su banima Rausi, podbanima Crnkovići, a slavjenim patriotama Franki i Elegovići, a svi drugi sami veleizdajnici!

Hoćete li govoriti o Dalmaciji? O toj s'avljenoj koljevci hrvatstva. Hoćete li govoriti o velikim patriotima, o djeci slobode, što ih je ova koljevka odljuljala? Što ćete o njima reći? Bolje je pokriti obraz, da se crvenilo stida ne vidi. Vršenje ili bolje kršenje zakona zanemarenje naroda, kukavnost uprave autonomne i političke, u opće sve stanje je kao u Hrvatskoj i još gore u nekom pogledu.

Ovo kukavno stanje u nas sankcionišu sami odabranici naroda, oni ga pače izazivlju, žele i zahtijevaju.

dok u Hrvatskoj narodno zastupstvo stoji na braniku narodnih prava kao divna četa osvetnika. Trpi muke, al neustupa nemalakše.

Možete li govoriti o postupanju poštenih austrijskih vlada n. pr. u pitanju jezika u Dalmaciji, u pitanju ekonomskog podignuća Dalmacije i o ostalim porugama, koje se vrše na račun našeg naroda, uz brk il uz sumnjivu privolu naših narodnih odabranika? Pa šta vidite? Svugdje jedan sistem, svugdje jednu te istu politiku, politiku nemorala, sile, izrabljivanja našeg naroda, i scrpljivanja našeg bogatstva, neizbježno iseljivanje naših sinova, proračunano useljavanje tudjeg grabljivog elementa itd.

Razumijete li ovu politiku? To je politika za naše zemlje, za naš Balkan. Narodni vjekovni neprijatelj prodiere na naše tlo, na našu baštinu lukavom grabljivom politikom; treba mu zemalja novih za gospodsku djecu njegovu, pa za to traži da razbaštini nas i djecu našu. a da našim dobrom obdari, da našim toplim odjevom zaogrne i zaodjene gologuzu i bosonogu pustu djecu plemenitog Herenolka.

Bacite pogled dalje preko Balkana, pa se pitajte čiji je Balkan, za koga su ove divne zemlje, ovi pitomi kraji? Je li sve to srpsko i za Srbe, je li to hrvatsko i za Hrvate, je li to bugarsko i za Bugare? djeca jugoslavije je su li tu na svome svoji, jesu svoga gospodari?

Misao leti preko Herceg-Bosne, Crne Gore, Srbije, Mačedonije, Bugarske i stanje stvari, koje svugdje nahodi, ne može da dovede u sklad sa uzvikom „Balkan Balkancima“. Pravo stanje bi se moglo označiti samo riječima „Balkan je za tudjince, on ovisi o njihovoj volji i odluci“.

Njegovo Veličanstvo, naš kralj, proteglo je svoje suvereno pravo i na okupovane zemlje Bosnu i Hercegovinu. Odluka i volja Njegova nama je sveta, a dobre namjere Njegove stoje za nas izvan svake sumnje. Pa ipak je nešto u nama što nam budi sumnju, hoće li c. k. vlade vršiti i izvršiti dobre namjere, što ih naš kralj goji prema narodu Bosne i Hercegovine. Od tih c. k. vlada u Beču i Pešti toliko je toga naš narod upamtio i doživio, da svaki korak, svaki čin, što ga poduzmu, budi u njemu neodoljive sumnje, e je sve to napereno protiv bitnih interesa njegovih, to narodnih, to političkih, to ekonomskih. A taj strah ne pušta ga ni sad, kad se evo definitivno, rabi, riješava sudbina i budućnost Bosne i Hercegovine.

Te lijepe zemlje su naše, naš Srba i Hrvata, pa imperativ pravice, imperativ morala zahtijevao bi, da o dobru tih zemalja odlučuje volja našeg naroda, da naš narod skupa sa svojim vladarom reče, što ima biti od Bosne i Hercegovine, da budućost njihova snašom bude u rukama našim, da se tijelo našeg naroda protiv volje njegove nekida i ne drobi, a da se nikako i podnipošto

neotvaraju vrata širom tuđjinskoj najezdi, sili i gospodstvu. Na našem mi gospodari i niko drugi. — to je jedino opravdano načelo, i ova bi se Previšnja volja vladareva morala vršiti.

Ali iskustvo prošlosti ubija u nama u pogledu toga svaku nadu a nesnosna sadašnjost već nam pokazuje mrke znakove budućnosti. Politika, koja se tjera u Hrvatskoj, Slavoniji, Dalmaciji, tjeraće se dalje i u Herceg-Bosni. Herceg-Bosna pače je već i oćutila tu krvavu politiku. To je politika za Balkan.

Mi vidimo. Volja narodna će se najmanje poštovati. Bahatost, svirjepost mongolske politike, mađjarskih velikaša svojim će zvjerskim kopitima pregaziti naša dobra, naše baštine, našu muku narodnu, dok ne satire zadnji trag svemu, što se sili njihovoj ne klanja. Mađjar s jedne, lukavi, grabežljivi Nijemac s druge, rasturiće temelje domova naših, pogaziće znakove narodne, podijeliće medju se plijenom pitome krajeve naše, nad srušenom otadžbinom našom dignuće crni barjak gospodstva svoga i kandžiju ropstva našega. Mi ćemo u znoju teškom orati, kopati i raditi, a plod će raznositi, razgrabiti odabrani naseljeni sinovi gospodskih naroda.

To je ta politika za Balkan, jer je interes kralja pruskoga nad našim. To je ona politika, koja je Crnogoru stjerala lomne gore, u gole vrleti i drži je na uzdi; to je ona politika, koja je stisla Srbiju sa svih strana te ju raznim mukama i kinjenjem stavlja na teško iskušenje, gradeći apsurdnom njenu samostalnost a praveći sprdnju od njena ugleda i naslova slobodne kraljevine. Gvozdeni obruči, koji stežu Srbiju i Crnogoru, pod drugim oblikom se svijaju i oko Bugarske, koju ljuškaju zamamnim praznim titulama, postavljajući carske naslove na glave ljudi, koji u sebi kapi krvi slavjanske nemaju, a tekar im debeli dugi nosovi odavaju rod i pleme, iz kojega sretni nikoše.

To je politika za Hrvate, za Srbe i Bugare, za cio Balkan, kojoj je zadaća da lijepi uzvik lijepog sazdržaja, čitavog programa, uzvik „*Balkan Balkancima*“ svedu na ništa.

I kao da ova zemlja pod nama nije naša.

II mi nje nijesmo dostojni?!

Što nam je raditi.

Izbori su prošli, nasrnula je ideja na ideju, snage su se omjerile i kao što to vazda biva: mrak je nadvladao svjetlo, ropstvo slobodu, novac slobodnu volju puka. Hrvatska pučka napredna stranka nema ništa žaliti što se upustila u izbornu kreševu, jer je time pokazala protivnicama da je ima, da živi. U ovim izborima naša stranka nije pobrala nikakvih plodova, jer uvijek podlegne — na žalost! — onaj, kome je u ruci bojno koplje — poštenje. Spretan i dalekovidan trgovac, koji živi u misli da mora da što namakne, uvijek dobije i to onda kad robu kupi. Takovi su svi protivnici naše stranke. U rukama su im pučke podvornice i hambari pučkog novca, pa zagrcu rukave i grabe po miloj volji, da time kupe glas puka i da im taj kupljeni puk učvrsti klimave stolice. Ti trgovci pučke duše ne brigaju se kasnije, kad utonu u mekane stoce, kako je puku, pati li se, je li mu gore, kako da mu se pomogne. To je njima deveta u plugu. Dosta je da su oni tu, da im se iz ruku nisu izmakle nožice i sukno, da im toboci i trbusi nisu prazni, a puku kako bilo da bilo. Jesu li izbori na vidiku, eto ti tih političkih akrobata, oblijeću oko puka,

kad s njim govore rekao bi čovjek da im je srce na dlunu a duša (od straha) na jeziku, pa obećavaju, da ni car ne bi ispuniti mogao. Ne tom je izbora nestalo i postigli ono za čim su žudili, sva njihova obećanja ostaju na vrli svirala. Ako se ovo ne zove izrugivanjem i zavuranjem puka, mi ne znamo kako da se njihovo šarenjačvo okrsti. A jer su ti trgovci pučkom kožom uvidili da bi im jalov bio posao upuštati se u izbornu borbu golih ruku, jer osjetiše da im tlo pod nogama uzmiče i da će njihove varke slomiti se o tvrđi zid probudjene pučke svijesti, složiše se sa svim mogućim popima i fratrima. No znajući, kako popovluk i fratarluk, usljed svog nadostojnog držanja, gubi u puku svako povjerenje, okrenuše oči c. k. vladi, legoše preda nju na trbuhe, sklopiše ruke i zamoliše je za bud kakovu pomoć. A vlada ne bud luda, porugljivo im namignula dala im i bunetâ i bajunetâ i oni odnesoše — crnožuti barjak. Taj je barjak njihova dika.

Opet velimo: pučka stranka nema ništa žaliti što se i ovog puta upustila u izbornu borbu. jer je puk upoznao svu pogubnu i po nj ubitačnu politiku raznih pučkih vampira. Još par ovakovih sramotnih borba — i puk će njima okreniti ledja. Ako se oni tome ne nadaju znak će njihove tjesnogradnosti i slabog pogleda, jer o. i. i ako vjerni i odani podanici mračnog carstva i intrigantskog kraljevstva, moraju da budu na čistu, da će s pučke puše nestati one magle, koju su mu s natražnjačkim klerom navalili oni sami.

Dvije su glavne poluge, o koje se ti politički kameleoni upiru: neukost i siromaštvo puka. To im u račun ide, na to oni misle, to su motori njihove politike, a naosob izbora. Za to oni i jesu protivnici svake pučke prosvjete, za to i umiču puk, prepuštajući ga da se sam bori svojom zlom sudbinom. Cjelokupno probudjenje pučke svijesti, za njih bi značilo i smrt, za to oni i nastoje da u društvu crnih popova fratara pa i vlade tu svijest ugnetu, da joj ne dadu maha. Njima je jedino do mandata, do masnih namiraica, titula i mekanih stolica. Kao takovi i na takovim položajima oni bi jedini mogli raditi za puk, ali ne smiju. ne će, jer su im ruke vladinim lancima okovane. U vlade ima svega — puk nema ništa, i drži se masnijega kuma — to je njihov politički i gospodarstveni program.

Puk neuk ne prozire u tu njihovu izdajničku igru, ne okučuje njihovih sramnih ciljeva i misleći da sa par kruna i dobar ručak nije okaljao svoje poštenje i prodao svoju slobodnu volju, veledušno im dariva svoj glas i šalje ih onamo, gdje im je dužnost da za taj puk rade. Neuk puk ne traži kasnije, je su li ti njegovi predstavnici za nj što dobra učinili, je su li što za njega prava izvojevali. Puk to nesmiye da pita, a zastupnika njegovih k njemu nema, ne vidi ih se i tek će ga onda licumjerno pogladiti rukom, čim se pomole izbori. Ovakovo varanje, kupovanje i prodavanje pučke volje treba jednom da svrši.

Dužnost je za to naše hrvatske pučke napredne stranke, da puk jednako osvješćuje i da prosljedi onaj put, kojim je u tom pogledu i pošla. Probudjivanjem pučke svijesti najbolje ćemo doprinijeti ozdravljenju svih naših žalosnih prilika i crnih dana, u kojima se jednako pazari pučkom kožom kao onda u onim maglenim vremenima kad je raja bila bespravno roblje i dosudjena da za drugoga radi. Pučka stranka mora da se i na dalje bori proti sljeparstvu, varanju i proti svim onim nepravdama, koje dolaze sa strana sitih popova, škrte vlade i lijenih zastupnika. U svojim glasilima hrvatska će pučka napredna stranka bezobzirno kao i do sada u-

pirati prstom u sve one, koji se pučkim pravima izrugavaju, koji se tove pučkom mukom, koji žive na račun težačkih žuljeva, a ne će da za taj puk rade. Treba porušiti ovaj sistem, koji puk uništuje, koji mu otmilje pravo glasa, ovaj sistem, koji za puk znači smrt, a za vladine prirepine život. Protivnici puka i podržavatelji ovog sistema zgražat će se u svojim runjavim dušama i osuditi će borbu našu. Ali nek upamte da: upirati prstom u popovsku nepodopštinu, vladinu nepravdu i c. k. pravaško puzanje i zavaravanje, još ne znači psovati, još ne znači rušiti. Kako rekoh: rad pučke naše stranke ne sastoji se u sticanju mandata, jer je ona do sada u izbornu borbu ulazila poštenjem u ruci i za to je podlegla varanju i sljeparenju. Ali ima nešto što je mnogo jače od poštenja, a to je pučka probudjena svijest, koja će s vremenom, poput silnog orijaša, zgnječiti političku stoglavu zmiju i učiniti kraj svemu varanju i zaludjivanju puka. Onda će svemu puku biti jasno kao na dlanu tko li je vjera, tko li nevjera.

I materijalno će hrvatska pučka stranka pomagati puk, osnivajući diljem pokrajine pučke štedionice, da mnogu i mnogu zakovanu dušu oslobodi popovsko-pravaškog crnog jarma. Dok naša stranka nije još pokazivala znakove svoga života, dotle su i protivnici puka liječarili i drijemali. Sad se i oni skočiše na noge, oponašaju majmunski naš rad, ali koji ide za tim da narodu štetuje, da ga stvara modernim robom. Taj pogubni rad hrvatska pučka napredna stranka treba da spriječi i da pokaže puku gdje je dobro, gdje li zlo, neka ga nauči razabirati kukolj od pšenice.

Naš je puk bistre pameti i oštra pogleda i on će ubrzo da shvati spasonosni nauk naše stranke, kojoj je na barjaku napisano zlatnim slovima: sloboda i jednakost. A kad taj barjak zaleprše na ruševinama crnoga mraka, onda je odzvonilo svima onima, koji su taj puk držali kravom muzarom, izrabljivali ga i svojom dvoličnom rabotom turali ga u propast. Oni će uginuti na svijetlu pučkog sunca, nestat će ih a na onom istom suncu, koje će puku biti životom, oni će umrijeti od zime.

Eto, to je naš budući rad!

DOPISI.

Makarska.

Na ovdješnjoj općini vlada veliki nered, tako reći da se ne zna ni kô pije, ni kô plaća. Na hrpe utoka neprosljeđenih zem. odboru, kao što i neriješenih leže u šindakovom stolu, a kad bi htjeo imao bi što prići i općinski tajnik Marinović, pa je i nešto o neurednosti bilo iznešeno u brošuri vijećnika Antičića. Taj mali Rauch po svojoj volji svrgao sa prisjedništva sebi nepoćudne ljude, a postavlja ljude mal da ne nepismene i koji bi morali, mjesto ondje, sjediti u istarskoj hladovini. Rek bi da će za malo još pašovati, jer predstoji raspust općine.

Poslje fratarskog poraza njihova marijona šindak izgubio je glavu. Hoće pošto po to da se osveti opć. činovnicima, jer su se usudili glasovati proti malom Rauchu, a to je unikum u Dalmaciji. Dakle, sad sudite, kakav je taj čovjek, kad ni u svojih činovnika ne nalazi oslonu. Preporučujemo šindakovu adlatusu i saradniku „Primorskog Smrada“ pardon Glasa“ gospodinu c. k. sudbenom pristavu Dominisu da metne jezik za zube, jer ako se počme, ne će ni njemu biti krivo i neka pusti u miru našu pučku naprednu stranku i njezine vodje, koje u svakoj prilici grdi.

Za danas dosta. *Biokovski napredni-demokrat.*

RAZNE VIJESTI

Što je to? Mnogi se građanin ovako pitao, kad je prošlih dana vidio dva c. k. žandarma s puškom na ramenu, a na njoj svijetlu bajonetu, gdje idu od kuće do kuće a pred njima opć. stražar. Kako u čiju kuću udjoše, komšije već žališe ukućane, nagadjajući koga će iz kuće u tamnicu i za što? Grad i Varoš napuniše se straha i svakih glasova. Govorilo se o svim mogućnostima i raznim deliktima, pa došla po srijedi Pola. Kotor, bojna mornarica, Crnagora, Bosna, toliko što već ne pucalo s Vidakuše. U kućama, u koje dodjoše, pak nije bilo šale. Ženskadija se uzvrpoljila, stala žaliti, plakati jedna Petra, druga Pavla, treća pada u nesvijest, pa daj vode, daj mokre krpe — gotova komedija.

„Stoji li ovdje Petar Pavlović?“ — „Stoji.“ — „Je li on pokojnog Polikarpa?“ — „Jest, molim vas. a šta sta tili, jer nije kod kuće?“ — „Da gdje je?“ — „Van-ka je. A šta ste tili?“ — „Ništa, to su moji posli.“ — Žandari tekar na ulicu, a u kući sve s reda u afan. A ko ne bi, molim Vas?!

A što je u stvari? — Da se u polju ne smije držati blizu teste — djubar.

I za ovo treba jedan opć. redar, dva žandarma s nataknutim bodežom!!

Ne čudimo se žandarmim; oni su tekar došli, novi su; al se moramo čuditi — t. j. ne čudimo se uprav nikome, jer se u Šibeniku ne može čovjek čuditi ničemu.

Na ovu stvar s djubrom kogod će se bar slatko nasmijati, dočim nad ozbiljnim stvarima moraš plakati. Jadan naš Šibenik.

† **David Starčević.** U svoje doba jedan od najpopularnijih političara u stranci prava, ovih je dana preminuo. Stranka prava ako je jednom bila onako raširena, imade da zahvali pok. Davidu; njemu više neg pok. Anti Starčeviću. Bio je neustrašiv i silno agilan, stvoren agitator. Govorio priprosto, ali od srca. Izlagao se prvi po osvjedočenju, ne radi koristi il časti. Odsjedio je nekoliko godina i u tamnici. To je bilo za to, kad je on s drugovima bana Kuena nogom izbacio van iz sabornice. Kašnje je bio progonjen od zloće Kuenove. Više je puta morao ispravljati mnoge budalaštine svog čudaka strica, koji je bio i dotle došao, da je jednom odtjerao od sebe Davida, privolio čivutina Franka i učinio ga baštinikom svojih — barem onih nekih — nezdravih ideja, s kojih je Hrvatska stradala i morala stradati, kao kad je sva trećina naroda bila odtjerana od zajedničkoga rada i neljudskim napadajima jarena protiv svega što je hrvatsko, Trećina našeg naroda bila je proglašena od starog čudaka „skotom za sjekiru“.

Vrijeme i razbor to su izgadili, mladji prionuše složno na rad, a medju Srbinom i Hrvatom razlike nema. —

Pravaš ma kao Davidu naša počast. Laka bila hrvatska zemlja mučeniku Davidu.

Giacinta Pezzana. Ova vrsna glumica tri večeri je istupila u mjesnom kazalištu. Uza sve odmakle godine starosti odigrala je ulogu, kao da je u najboljoj snazi. Imala je momenata uprav lijepih, zgodno istaknutih i potresnih. Kad bi imala više mladenacke snage, bila bi još potresnija, jer joj negdje falila sva ona temperamentna snaga, koja može da prodre samo iz mladih prsiju. Svidjela nam se je puno, svima nam je pružila pravi užitak. Modulacija njena glasa tako je lijepa, tako pronicava, ganutljiva, meka, da te zavoji i nosi sobom kao kakova tija, mila pjesma.

Ovu stariju glumicu čovjek bi veoma rado slušao pripovijedati ili deklamovati.

Bez ikakve afektacije je; naravita i prosta. O ostalima ne treba govoriti.

Bi li... ne bi li... „Srpska Riječ“ donosi po N. Fr. Pr. ovu zanimivu vijest:

„Neue Freie Presse“ donosi: Sudac, Dr. Langštajn imo je da sudi u jednoj tužbi uvrjede poštenja između dvojice slovenskih djaka, koja nije bez interesa radi njezine političke sadržine. Tužitelj je slušač filozofije a zove se Ivan Knoflić, a tuženi je doktor filozofije Alfred Šertko. Tužba glasi:

14. oktobra bio sam u gostionici „grad Pariz“ gdje se i o tuženi o ovcem društvu nalazio. Kad dodje riječ o najnovijim događajima između Srbije i Austro-Ugarske, upravi Dr. Šertko na mene pitanje: „Da li bi vi u slučaju rata između Srbije i Austrije kao Sloveuin pucali na Srbe?“ Ja odgovorih, da ja kao kadet u opće neću doći u položaj da pucam, pošto nemam puške nego sablju. Na to me upite dalje Dr. Šertko:

„Ali pretpostavimo slučaj, da vi imate pušku, biste li onda pucali ili ne?“ Ja na to odgovorih:

„Kao austrijski vojnik iz odanosti prama vladaru a ljubavi prama monarhiji bio bi prinudjen pucati“. Optuženi na te moje riječi osu grdoju na me, da sam šuft, izdajica i nedosljedan čovjek, a kad sam ja proti toga protestirao, priveza mi tri poštena šamara.

Optuženi, Dr. Šertko izjavljuje, da je u tužbi vjerno predstavljen događaj a u svoju obranu navadja da je morao tako postupati, jer da mu je tužitelj osporio sposobnost, da dje vitešku zadovoljštinu, a kao južnog Slovena morao ga je nazvati izdajicom, čim je izjavio, da bi bio gotov pucati na Srbe.

Poslije svršene rasprave, optuženi, Dr. Šertko osuđen je na 100 K globe.

„**Crveni**“ i „**crni**“. Crni gavrani oko „Prave“ navališe na crvenog kokota socijalistu Dorbića onako po svoju, što hoće reći, nazvati čovjeka lupežom, razbojnikom, lopovom itd. itd... Sad socijalista Dorbić, poput razjarena kokota, kad kljunom tuke i tukce peruša, u jednoj brošuri pere i dere časne obraze onih oko „Prave Pučke“. Mi donosimo par redaka iz te brošure da se vidi, hoće li biti jači „crveni“ ili „crni“. Evo dakle: „Prava Pučka Sloboda, oko koje se kupi par učitelja analfabeta, koji u službi popova sačinjavaju najsmjeliju bandu političkih bandita...“

„A odgovorni urednik te pljuvaonice (g. Vl. Kulić) da se nije dostavio do onog korita, morao bi krasti, prosjačiti ili u najčasnijem slučaju, da se vrati u Prominu da pase krave i krmad za živjeti“. (Ova od crvenih je malo prejaka, krv traži.)

„Dišperatosi Belamarić i Škalabrin, moralne propalice Kulić, Sirovica et similia, dodjoše kao denuncijanti na sud krivo svjedočiti i na slavu popovskih tradicija krivo prisizati“. — Dalje ih još Dorbić škljoca po latinsku, što će razumjeti i rastumačiti Škarpa i Wurmbrand. —

Ovako dakle „crveni“ „crne“; sad će opet „crni“ „crvene“.

Jerko Dorbić i Dr. Krstelj. U brošuri „Errata Corrige Javnom mnenju“ socijalista Dorbić prigovara advokatu Dr. Krstelju kao načelniku što je on u svojstvu načelnika splitskom sudu dao i potpisao svjedočbu ponša ja o njemu i kazao u njoj, da Dorbić uživa

slabi glas, a u svjedočbi za trščanski sud posvjedočio da Žiže Sirovica uživa **dobar glas**.

Mi se ne pačamo u njihove posle, ali, ako je zbilja istina, da Dr. Krstelj dava takove svjedočbe, onda je to za njega gore, nego kad bi Dorbić sutra uzeo njegovu fotografiju, pak joj s jedne priljepio fotografiju Žižinu a s druge onu Meme Sirovice i nosio ih gradskim ulicama na opći posmijeh.

Neke se stvari ne daju nikako opravdati.

Pogrješno popravi Mjesto „Sin šjor Vice Sirovice, „brat Memin“, kako je bilo u zadnjem broju „Kremenjaka“ imalo je stati „Sin šjor Vici Sirovice, „brat Žižin“. —

Istina: ono je svejedno, brat, bratu brat, al — što je, je, Bolje je, kad su stvari na svom mjestu.

Milodari „Kola“. Doprinijeli su u korist Hrv. muz. društva „Kolo“ u Šibeniku, da počaste uspomenu pokojne Dumice Lovrić rođj. Baranović — Knin gg. Giacomo Petris de Herrenstein K 5, Obitelj Dušan Novak K 4, Carlo Ruggeri K 4. Najsrdačnije zahvaljuje
Uprava „Kola“.

VELIKO SKLADIŠTE Gotovih odijela za gospodu

Častim se upozoriti P. N. Općinstvo, da sam pred malo dana dobio veliku količinu finih odijela za gospodu, sasvim ukusno skrojenih i od najfinijih vunjenih tkanina, koja mogu prodavati uz tako nizke cijene da se nebojim nikakove utakmice.

Prema tome tko želi imati jedno fino, a uz to i jeftino odijelo, neka se meni obrati, te jamčim da će svak ostati potpuno zadovoljan.

Sa štovanjem
Pio Terzanović.

Javljam svima da se bavim
odgajanjem svinja engleske pasmine,
koja mi izvrsno uspijeva i da se u svakodoba kod mene može dobiti dobre odojčadi iste pasmine uz cijene veoma povoljne.

MIHOVIL LETICA (LETIZA)

Drniš.